

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

01135, м. Київ, проспект Перемоги, 10, тел. (044) 486-24-42, факс (044) 236-10-49, ministry@mon.gov.ua

від 07.12.09 № 1/9-850

від _____ на № _____

Міністерство освіти і науки
Автономної Республіки Крим,
управління освіти і науки обласних,
Київської та Севастопольської
міських державних адміністрацій

*Про розвиток органів
учнівського врядування*

На виконання Державної цільової соціальної програми “Молодь України” на 2009-2015 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2009 №41, та відповідного наказу МОН від 24.02.2009 №168 Міністерством освіти і науки України, органами управління освітою, педагогічними колективами навчальних закладів проводиться значна робота, спрямована на формування соціальної активності та громадянської самосвідомості молоді через розвиток органів учнівського врядування.

Відповідно до плану роботи міністерства у лютому та вересні 2009 року було проведено Всеукраїнські збори лідерів учнівського врядування, в яких взяли участь представники учнівських рад, парламентів, комітетів, клубів, сенатів й інших структур учнівського врядування з усіх регіонів України.

Під час зборів учасники з Київської, Кіровоградської, Одеської, Сумської та Чернігівської областей презентували кращий досвід діяльності органів учнівського врядування, їх участі в суспільному житті громади та допомоги у вирішенні нагальних проблем в молодіжному середовищі. Крім того, для них були проведені тренінги за програмою “Рівний – рівному”, присвячені популяризації здорового способу життя, профілактиці негативних звичок, та проявів насильства і жорстокості у молодіжному середовищі.

Учасниками зборів було обговорено та визначено найбільш ефективні форми і методи роботи з молодіжною громадою, спрямовані на формування світогляду, моральних цінностей, утвердження патріотизму та духовності юного покоління.

Зокрема, молоді лідери зазначили, що чималих результатів у згуртуванні та активізації учнівського колективу, в підвищенні соціальної активності юних громадян можна досягти, залучивши їх до соціальних проектів, благодійних акцій і волонтерського руху. Ватажки учнівських колективів вважають позитивним досвід участі молоді у благодійних акціях “Почуйте всі” (допомога дітям з вадами слуху та зору), “Діти – дітям” (увага до соціально незахищених категорій дітей), “Грані добра” (турбота про дітей-інвалідів), “Святкуємо Різдво разом”, які проводились у регіонах. Так, понад 30 тис. учнів та студентів у 2009 році долучилися до щорічної акції Всеукраїнського благодійного фонду “Серце до серця”, в ході якої було зібрано майже 2,8 млн. грн. на придбання медичного обладнання для діагностування та лікування новонароджених і дітей з вадами слуху та зору.

Одним з найважливіших завдань діяльності учнівського врядування залишається активізація молодіжного руху за здоровий спосіб життя та поширення кращого досвіду з профілактики запобігання негативним проявам серед дітей і молоді, впровадження нових форм “здорового дозвілля”. У цьому контексті схвальну оцінку від лідерів отримав Всеукраїнський фестиваль-конкурс “Молодь обирає здоров’я”, фінал якого був проведений МОН спільно з Міністерством сім’ї молоді та спорту та Головним управлінням освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації у вересні 2009 року. В ході конкурсної програми учні в оригінальній формі популяризували переваги здорового способу життя в сучасній молодіжній культурі, пропонували нестандартні форми профілактики ВІЛ-інфекції/СНІДу, паління, вживання алкоголю та наркотичних речовин.

З метою підтримки та розвитку учнівського врядування, пошуку нових форм, методів і моделей його організації, поширення кращого педагогічного досвіду із зазначеного питання Міністерством освіти і науки в березні-вересні 2009 року було проведено Всеукраїнський конкурс на кращу модель учнівського врядування серед загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів.

Переможцями конкурсу стали Вишгородський районний центр художньої творчості дітей, юнацтва та молоді Київської області, Кам’янець-Подільський центр дитячої творчості Хмельницької області, Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості, загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів м.Ржищева Київської області, Сумський обласний центр позашкільної освіти, Чернігівський обласний Палац дітей та юнацтва. Робота органів учнівського врядування цих закладів спрямовується на організацію цікавої, змістовної діяльності дитячого колективу, на самовизначення, саморозвиток, самореалізацію кожної особистості та її правовий захист, на набуття навичок ділового спілкування.

Заслуговує на увагу представлений на конкурс досвід роботи районних органів учнівського врядування Баришівського та Вишгородського районів Київської області. Цікавою є робота окремих навчальних закладів із розвитку учнівського врядування, а саме: Володарського районного центру творчості дітей та юнацтва, Радивилівського будинку школяра Рівненської області, Центру дитячої та юнацької творчості м.Добропілля Донецької області, Центру позашкільної роботи Святошинського району м.Києва. Зазначені учнівські ради сприяють розвитку громадянської свідомості учнів, їх широкому залученню до реалізації соціально важливих проектів і заходів щодо подолання негативних явищ серед молоді,

захищають інтереси юних громадян.

Особливої уваги щодо розвитку учнівського врядування заслуговує досвід роботи Центру творчості дітей та юнацтва Київщини м.Біла Церква. Завдяки впровадженню моделі державно-громадського управління та багаторічній діяльності кваліфікованого координатора з цих питань відпрацьована технологія педагогічної взаємодії з органом учнівського врядування, що сприяє становленню та вихованню соціально активної особистості, формуванню громадянської компетентності вихованців. У зазначеному закладі видано ряд посібників з методичними рекомендаціями щодо створення системи роботи органів учнівського врядування.

Слід відмітити активність органів учнівського врядування професійно-технічних навчальних закладів, діяльність яких координують 27 обласних (міських) рад та центральний орган врядування професійно-технічних навчальних закладів - Всеукраїнська Рада. За сприяння міністерства систематично організуються її засідання, на яких проходить обмін досвідом лідерів, їх навчання, спілкування, що сприяє підвищенню соціальної активності, вихованню духовності та культури, розвитку демократичних форм взаємодії учасників навчально-виховного процесу. Зокрема, радами учнівського врядування професійно-технічних навчальних закладів організовано роботу “правових центрів” (Одеська область), ініційовано та проведено акції “Поміняй цигарку на цукерку” (Запорізька область), “Училище – наш дім” і “Посадимо квітку” (Івано-Франківська область).

Разом з тим, незважаючи на загальні позитивні тенденції, залишаються невикористаними резерви розвитку учнівського врядування:

- не в усіх навчальних закладах керівники приділяють належну увагу учнівському врядуванню: органи учнівського врядування використовуються здебільшого для організації дозвілля молоді та покращення шкільної дисципліни;
- недостатньо використовується потенціал учнівського врядування для проведення превентивної роботи серед молоді, захисту прав учнів, подолання конфліктних ситуацій, виховання гендерної культури;
- низьким є рівень співпраці органів учнівського врядування з органами самоврядування навчальних закладів;
- залишається відкритим питання розвитку різноманітних форм учнівського врядування;
- діяльність координаторів органів учнівського врядування здебільшого носить формальний характер;
- недостатня увага в навчальних закладах приділяється розвитку лідерських якостей особистості;
- залишається низьким рівень підтримки дитячих ініціатив щодо соціальних проектів, які реалізуються в громаді;
- значно знижує ефективність учнівського врядування відсутність власних засобів масової інформації.

Міністерство освіти і науки України вважає необхідним продовження цілеспрямованої системної роботи щодо сприяння ініціативі й активності молоді в усіх сферах життєдіяльності суспільства, розширення її участі у формуванні та реалізації завдань органів учнівського врядування.

З цією метою:

1. Міністерству освіти і науки Автономної республіки Крим, управлінням освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій:

- для залучення учнівської молоді до громадського управління створити (за відсутності) обласні, районні, міські органи учнівського врядування, надавати їм відповідну методичну допомогу;

- призначити координаторів органів учнівського врядування з числа працівників місцевих органів управління освітою, які відповідають за виховну роботу;

- забезпечити інформаційну та науково-методичну підтримку органів учнівського врядування;

- налагодити співпрацю органів учнівського врядування з органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями щодо реалізації соціальних програм і проектів;

- сприяти розвитку співпраці та обміну досвідом між органами учнівського врядування різних регіонів України.

2. Навчальним закладам системи післядипломної педагогічної освіти:

- включити до планів занять з відповідними категоріями педагогічних працівників теми щодо організації та розвитку учнівського врядування;

- вивчати, узагальнювати та поширювати кращий педагогічний досвід щодо організації та розвитку учнівського врядування, створити банки даних про моделі учнівського врядування в навчальних закладах; розмістити їх на своїх сайтах;

- передбачити роботу щодо навчання активу органів учнівського врядування.

3. Керівникам навчальних закладів:

- створювати умови для діяльності органів учнівського врядування (підтримка та надання методичної допомоги, забезпечення приміщенням тощо);

- призначити з числа заступників з виховної роботи чи педагогів-організаторів відповідального за співпрацю з органами учнівського врядування закладу та сприяти підвищенню їх кваліфікації;

- сприяти співпраці органу учнівського врядування з органом самоврядування навчального закладу;

- залучати органи учнівського врядування до превентивно-профілактичних заходів, спрямованих на попередження правопорушень та злочинності серед неповнолітніх, розв'язання проблем, насильства, жорстокості, гендерної нерівності, наркоманії та інших негативних явищ у молодіжному середовищі;

- активно залучати учнівську молодь до реалізації соціальних програм і проектів, проведення акцій та заходів, організованих органами учнівського врядування;

- сприяти активній співпраці органів учнівського врядування із засобами масової інформації для інформування громадськості про їх діяльність.

Необхідну методичну, консультаційну та інформаційну допомогу з питань організації та розвитку учнівського врядування, можна отримати у відділі молодіжної політики Українського державного центру позашкільної освіти Міністерства освіти і науки України.

З метою створення єдиної всеукраїнської Інтернет-мережі органів учнівського врядування просимо до 1 лютого 2010 року подати дані про республіканські Автономної Республіки Крим, обласні, міст Києва та Севастополя органи учнівського врядування, а також про органи учнівського врядування у загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладах – на електронну адресу Українського державного центру позашкільної освіти: ukrc@i.ua (вказати назви органів учнівського врядування, дані про їх очільників і координаторів, електронні та поштові адреси, контактні телефони).

Контактний телефон: 0 (44) 253-67-79.

Заступник Міністра

П.Полянський